

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avrea Clavis Paradisi Beatorvm, Omnibvs Christianis,
maxime Clericis, quotidie vsurpanda, praecipue hac
funestâ atque moesta belli tempestate**

Nicolartius, Petrus

Coloniae, 1643

In porta decima valuae altera.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10096

Mundus, publica taberna peccati. 91
rum, symposiorum, amicitiarum, inimicitiarum, rixarum fortuitarum, & aliorum euentuum, quibus infinita multitudo hominū perit, & æternæ salutis damnū facit.

§. 99. 9. PERPENDE, si à DOMINO consilium peteres, vtrum tibi seculum sit deferendum, an sequendum? quid tibi consilij esset daturus, quidnam ipse Spiritus sanctus in Scripturis suadeat? quid Apostoli, & omnes vere Spiritu Dei pleni? Rursus cogita quid te velles fecisse, si nunc tibi moriendum esset; & coram supremo tribunali (æternam sententiam excepturo) cōparendum. Magnæ insipientiæ est, modò non amplecti, quod tunc omnibus votis optabimus nos amplexos.

In porta decima valua altera.

NOT. §. 100. Amari non potest *figura huius mundi*; præterit enim, & perit velut umbra. 1. Cor. 7. 31. horrore & exitio sunt *rectores mundi, demones*. Ephes. 12. *reprobata est à Deo sapientia eius*. 1. Cor. 1. 20. *non ergo habet spiritum huius mundi, quisquis habet spiritum Dei: opponuntur sibi*. 1. Corint. 2. 12. Ita Deus voce Paulina. *Graue & immutabile sanctis Pondus adest verbis, & vocem fata sequuntur*. Stat. lib. 1. Thebai. *Quid enim est hic mundus?* Philosophus respon-

respondent; est schola vanitatis, forum impostorum, scrinium dolorum. S. Nazianz. in carm. de vitæ itineribus. Omnia humana met^o, risus sunt, lanugo, umbra ros, flatus, volatus, vapor, insomnium, fluctus, aura. Vbi pulchritudo, breuis; gratia, fulgetrum; iuuentus, temporis feruor; canities, tristis vitæ occasus; gloria, aër; nobilitas, vetus sanguis; robur, affinitas apri; satietas, petulantia; forum, vitiorum schola, artes, abiectio panis. &c. In nunc, & mundum, fide sipis, ama: fumantem vrsi vellica nasum: leonem rade, aspidem foue. Quin potius *atteratur ciuitas vanitatis: hinniant de matri, cū glorificatus fuerit Dominus. II. 24. 10.* *Esse, fuisse, fore, hæc tria florida sunt sine flore: Nā simul omne perit, quod fuit, est, & erit. Quod fuit, est, & erit, perit articulo breuis Ergo quid prodest esse, fuisse, fore? (horæ: Sed sic est. d. 47. omnes huius seculi dilectores in terrenis rebus fortes sunt, in cælestibus debiles: pro terrenis lucris quaslibet iniurias tolerant, & pro cælesti mercede vel tenuissimi verbi ferre contumelias recusant: fortes in inferiora subsistunt, sed ad superiora deficiunt: aliarum arborum more deorsū, vasti sunt; sursū, angusti, &c. Hoc si in clericum cadat, clericus iacet, succumbit: oblitus sui. Dicitur à clerico, quod*

quod sit ex forte Dei, non huius mundi. 12. q. 1. clericus. d. 21. clericos. d. 72. clericum. 11. q. 1. de persona. Ex Dei sorte communem debent ducere vitam in manducando, dormiendoque circa ecclesiam. d. 32. præter hoc. 12. q. 1. omnis. de confe. d. 5. in omnibus. vt in exemplum fiat laicis. 8. q. 1. qualis. 6. q. 1. beatus. in med. radentes ideo comam in modum sphaeræ supra caput, suam professi nudam paupertatem. d. 23. prohibere.

§. 101. Hieron. Platus libri 1. de bono status. ca. 6. explanans illud supra citatum. §. 93. 1. Ioã. 2. *Nolite diligere mundũ.* &c. ait, esse à S. Ioanne regnum mundi in tres *pro- uincias* ibi distributum, in quarum vnam vel aliquot amator mundi incurrat. *PRO- VINCIA* I. est concupiscentia oculorum, id est, res omnes terrenæ, earumque fitis; quæ iter cæleste obsepunt Christiano viatori. Lu. 6. *va vobis diuitibus* &c. væ, omne malorum genus, totam cruciatuum carnificinam, eis portendit. Horribile Dei dictum: *voce fata sequentur*; cum ante camelus per foramen acus, quam *liues* in cœlũ penetrabit. Verbis Dei credimus, cum de summis fidei, SS. Trinitatis, resurr. myste- riis, aliisque agunt: cur hic non credimus? aut si credimus, cur nõ paremus? aut fidei
• aut

94 Decima cali porta ad Occident. Ap. 21.

aut obedientia deficit: *auaritia* imperat non obsequentibus. Autoritas dicentis est vna atque eadem: at somnia illudunt avaris: somniis, Deus: *qui miscuit illis spiritum soporis. Ha. 29. 10. clausitque oculos eorum. vt* & Plato Philoque dicunt, *spes mortalium, sunt somnia vigilantium: excæcantes ita rationem, vt iucundius respeceret aurum, quam cælum. d. 48. sicut. d. 47. omnes. nec agnoscere possint, auaritiam, quæ instituit meum & tuum iuri naturali contraria: hoc enim proclamat, omnia esse communia omnibus. d. 8. differt. d. 47. sicut. 12. q. 1. dilectissimis. & c. duo. esse & spirituales fornicationem, & alteram idololatriam. 28. q. 1. idololatria. 1. q. 1. cum omnis. clericis omnibus prohibitam separato ac iterato iure canonico, post diuinum. l. c. & d. 33. his igitur. 8. q. 1. sunt in ecclesia. 10. q. 1. relata. 12. q. 2. gloria.*

§. 102. Pergit Platus, redditque tot *auaritie* damnorum causas 1. ex *acquirendi* sollicitudine, labore, periculo. Nam qui *volunt diuites fieri. 1. Tim. 6. incidunt in tentationem* (est id periculi certi) & *in multa desideria vana ac inutilia* (desiderio desiderii cumulado; quo plus sunt ea pota, plus sitiuntur aqua. si vnda fauces strangulat, quid opus est bibere? Prou. 18. qui ditari, se-

dari festinat, non erit innocens. Ideo Dominus prohibet, Difficile, qui pecunias habent, intrabunt in regnum celorum. Imo clericus, qui sibi ultra necessitatem quid colligit, aut retinet, aliena rapere conuincitur. d. 42. c. 1. d. 47 sicut hi. Quoniam res clericorum, quæ supra necessitatem sunt, pauperum & egentium sunt; idcirco ij ex his hospitalitati & eleemosynis intendunt, præ laicorum obligatione. 16. q. 1. quoniam quidquid. d. 42. §. 1. & c. quiescamus.

§. 103. Alteram idem peccandi occasionem in diuitiis mundi *possidendis* ostendit. Quoniam incredibile est, quantopere omne virtutis studium diuitiæ extinguat, celestiumque rerum cogitationem, ac memoriam Dei ipsam disturbent, & ad alia auferant vniuersa. Cum enim res eæ per se diffluant ipsas: rapinis pateant, casibusque fortunis sint expositæ; iurgiis, materiam; cautionem, custodiæ suppeditent; animum terræ affigunt. Vt beati sint pauperes voluntarij, ex octo beatis primi, qui mundi pompam pessundant; habent non pompam mundi, sed patriam Deum, *Anima patria, Deus est.* S. August. Ais, cum Sen. *Difficile est animum adducere ad contemptum animæ: mundum adducere ad contemptum mundi: at non difficile, clericum celorum,*

96 *Decima cali porta ad Occident. Ap. 21.*
natum, eo producere. Ibi cæcus cæcum,
malus malum seducit: *Sumit venenum à*
viperâ aspîs mutuum. vt est apud Philof.
Diog. at inter clericos, carbo carbonem
accendit, pruna flammam: quippe perfe-
ctorum non est *possessio*, non auri, non boni
mundani. 12. q. 1. clericus. & 2. cc. seqq. at-
que ita fide integra cum Deo agunt, scien-
tes se non possidere alienum. 24. q. 2. si vir-
go. cum non ad mediij temporis tractum,
sed ad initium possessionis bonam referât
fidem in nuditate. 16. q. 3. placuit. §. potest.
Qua fide bona opus est inter homines, dū
iure diuino omnia sunt communia, multa
humano propria. 23. q. 7. c. 1. Sic laici licite
possident, dummodo & licite vtantur. 12.
q. 1. duo. fin. At clericus cum Iuda cadit
damnabiliter, qui inique vsurpat possessio-
nem proprietatis. ibid. exemplum. & c. si
priuatum. cum oneratus pondere auri,
Christum pauperem non possit sequi. 12. q.
§. Grates licebit idcirco in commune pos-
sidere. 12. q. 4. expedit. vbi probatur id ex-
emplo Christi D.

§. 104. *Tertium est malum*, diuitiis cum
vitiis esse nominis rei que affinitatē. Hinc
enim *primo* est *Dei obliuio*; & rerum copia,
mentis inopia. S. Bernar. serm. 2. Aduent.
Eccl. 14. *ô mors, quam amara est memoria*

3NA

sua, homini pacem habēti in substantijs suis.
Has autem contemni, nihil sic facit, quam recordari pauperis, finis, ac principij. d. 8. sicut hi. bene eis vttere, & rectius possidebis. 14. q. 4. quid dicam. sic fideli homini, totus mundus diuitiarum est; infideli, nec obolus. ib. *Secundo, mentis elatio*, S. Aug. ser. 5. verb. D. omne pomum habet vermē suum: vermis diuitiarum superbia est. Ideo clerici cupidi adulantur magnatibus & regibus. d. 37. nonne. vbi, si approbēt malum, quod eis inest, peccant mortaliter. d. 46. clericus qui. nec non parietem liniunt. ib. sunt nonnulli. Et pastor, qui luporū extollit laudes, negligit oues. d. 83. nil *Tertio confidētiā* gignit opulentiā. Prou. 11. *qui confidit in diuitijs suis corruet.* d. 22. de Constantinopolitana. stultus est, qui in eo, primum se existimat, vt bona, quæ viderit, discere contemnat. d. 4. factæ sunt. Audacia legibus coërcetur, & d. 45. sunt nonnulli; vbi docetur, adulationem facere peccatori audaciam. *Quarto potentiam.* quæ est instrumentum omnium vitiorum, pecuniaque pedissequa, cui *obediunt omnia.* Eccl. 10. *Potentia* non est, nisi à Deo, saltē permittente, 23. q. 1. quid culpatur. hæc nō potest, nisi quod iure potest. 2. q. 1. nos in 22. q. 2. faciat. vtraq; potentia, ecclesiastica

E.

& im-

& imperatoria mutuo se iuuabit, vt iuste omnia gerantur. 23. q. 5. principes. nam aliud est, iniustâ potentiâ iuste vti, & aliud iustâ iniuste. 14. q. 5. neque fin. Imperator suberit potestati Papæ. d. 96. si imperator. omnis potentia contemnenda, quæ præcipit, quod non licet. 11. q. 3. qui resistit, tam ea, quæ est officij, quam quæ executionis. 24. q. 1. miramur. §. proximo *Quinto* denique *impunitatem*. opes ideo à Domino vocantur *spina*. Matth. 13. quod sementem pietatis præfocent, animumque lacerent, nec vindictam reperiant. Greg. hom. 15. in Euang. Animum vsque peccatum, inflicto vulnere cruentant. vnde & totæ delicturis referantur portæ. 35. q. 9. loci. 2. 7. quapropter. d. 93. peruenit. Diuites igitur, abundant iustitia & operibus bonis, ne opus sit pœna eorum. d. 30. hæc autem fin. Quoniam male parta pœnam prouocant. 14. q. 4. quid.

§. 105. *Quarta* diuitiarum pestis sunt *delicia* luxusque eas vt comitatiores, sic detestabiliores reddens, hominem *purpura* in terris, *tortura* in inferis sepeliēs. Lu. 16. Greg. li. 21. moral. c. 4. dari dicit opulentis hic, quod appetunt, vt ægrotis iam desperatis; eosque per amœna voluptatis prata, clausis oculis in foueam trahi æternam. *Vt vobis.*

vobis, qui dormitis, lasciuitis, comessamini,
bibitis, unguimini. Amos 6. Agite nunc diui-
tes, ululate plorantes. Iac. 5. Potissimū plo-
rate, ululate Clerici, Prælati, Prædicato-
res: Christum sequimini pauperem. d. 35.
ecclesiæ. in rebus prætereuntibus, non v-
sus sed abusus, culpatur. d. 41. quisquis. *de-*
licis corpora computrescunt ocyus. *de*
consec. d. 5. nihil. Anima eis delectata, *vi-*
uens non viuit, nisi corpori pro sale. Dete-
stabile igitur, (obside S. Hier. promitto)
erit, in tugurio clericum natum, milio e-
ducatum, in perfectiore statu *delicatum*.
12. q. 2. gloria. Huc luxus consuetudo pro-
trusit gulosum. d. 41. non cogatur. quod si
tamen absque vitio voracitatis, vescaris
laute; contra tenuiculo apparatus, dum gu-
læ flamma inardescis, iudicium erit variū.
d. 41. quisquis. Clericus gaudeat, præser-
tim prælatus, *delicis* meritorum, non men-
sarium. ib. Episcopus.

§. 106. Quem hominum, si quidem ho-
mo est, non extereant, tot, tantæ, tam du-
ræ, miræ, diræ; Dei, Sanctorum, experimē-
torum; comminationes, testificationes,
damnationes; vitæ, animæ, mortis secun-
dæ, quem non Deus dixit, dignissimus au-
tor: tu Clerice, tu Christiane omnis, si Deo
fidis, fidendum vides: si fidis, & salutem

E 2 . hanc

hanc negligis, insanis: iam coërcendus cæ-
tenis; in æternum pœnis.

§.107. *Concupiscentiam* carnis & mi-
nacijs prohibitam, & dirius semper, hic &
in orco, plexam, ponit S. Ioannes alteram
mundi in maligno possiti palæstram. Ea S.
Gregorio nobis doctore. libb. Reg. lib. 6.
c.2. est *Regis Agagi oboesi gladius*, qui ma-
tres facit sine liberis esse; nam sua delecta-
tione facit animam illiberem, necando
recta eius acta, sensa, cogitata: est *ignis us-
que ad perditionem*. Iob. 31. *omnia eradicans*
genimina. suas (improbissima nundinatio-
ne) filias homini *forturo*, *perdicis* stolidita-
te, *qua non peperit*, filias. Greg. l. 31. moral.
c.17. cæcitatem scilicet mentis, inconsi-
derationem, inconstantiam, præcipitatio-
nem, amorem sui, odium Dei, affectum
mundi, desperationem cali. ô djgni rha-
mmo fructus! S. Bern. ser. 39. in cant. currû
Pharaonis, Dei famulos insectantis, depin-
git, auriga *Luxuria*: cuius quatuor rotæ
sunt, ventris ingluuies, vestium mollitia,
otij somnique ignauia, fœda libido: equi
bini, vitæ prosperitas & rerum affluentia:
his equis duo sessoris sunt, cessatio deuo-
tionis & cæca securitas: non calcaria (ut-
pote in voluptatis stabulo, vbi ipse *carnis*
stimulus impellit) sed conopæum in ma-
nibus,

nibus, dissimulatio inspirationum ac monitionum: quas omnes, ait S. Bern. sub latibulo dissimulationis abscondit. (NB. NB.) Iura sacra tam acerbè, sed digne persequuntur *Luxuriam* hanc, vt peregrinari infinitatem esset, velle diras, minas, pœnas conscribere, quibus eam proscribit. Impuros clericos prohibet à ceterorum consortio, excommunicatione; officij munijs, suspensione; corporis alimentis, inedia; ministerij iure, depositione, exilio, carcere, cæde. d. 32. 34. 35. 46. 49. 50. 3. q. 7. 15. q. 8. 22. q. 7. 27. q. 1. 23. q. 5. de pœn. d. 3. & c. de vita & honest. & cohabit. clericorum. & c.

§. 108. Ex tertia mundi in maligno positi *Prouincia*, quæ est *Superbia*, cupiditatē excellentiæ clavis aurea expellat oportet, apertis alteris decimæ cæli portarum valuis, cum S. Michaële. *Superbia* autem est inordinatus appetitus propriæ excellētiae: à Deo, semper prohibita minaciter, sæpe castigata atrociter, nunquam tractata leniter. Sen. *Spiritus altos gere: Sequitur superbos ultor à tergo Deus.* Nam facit caco-dæmonas, in cælo; apostatas, in terra flammam in Gehenna. *Superbia*, inuidia & crapula nos miserunt in tartara. dicunt reduces ab orco titiones, sacerdotes. Quo enim alio potius? non video: sed nec ipse

videt Deus. Ioan. c. 5. Qui potestis credere, qui gloriam accipitis ab inuicem? non possunt vel credere, vel non perire gloriæ sectatores; animâ fumo altissimarum cogitationum excæcata. S. Ber. ser. 6. in Pf. 90. Ambitio subtile malum, secretum virus, pestis occulta, doli opifex, mater hypocrisis, liuoris parens, criminum origo, virtutum ærugo, tinea sanctitatis, excæcatix mentium, ex remediis morbos creans, generans ex medicinâ languorem. Similiter ante hunc S. Greg. li. 34. mor. c. 18. alia vitia eas solum destruunt virtutes, quibus ipsa imperuntur, (ira, patientiam, libido continentiam. &c.) *Superbia*, vitiorum radix, contra cuncta animæ membra se erigit, & quasi generalis morbus corpus omne corrumpit totius sanctimonix! vt autem propius inspiciamus, qui superbiatur inter doctos Dei que seruos, ita SS. Canones nos illustrent, vt eū dicant superbire, qui aliis immerito se præfert. d. 22. de Cōstantinop. qui bona, quæ non habet, habere se simulat. II. q. 3. si quis vero. qui vanas ex scripturis sacris opiniones colligit. d. 30. hæc autem. qui ad mundi honores, sine merito temporis, aut laboris vult emicare. d. 41. miramur, si. qui honores sibi exambit, nõ iudicando alios se digniores. 8. q. 1. illud.

16. q. 1. vos autem. nam casum quærit, non
statum tenet, qui postpositis gradibus,
quærit ascensum honorum. d. 48. sicut. 1. q.
1. sicut is. Item qui alios arroganter instruit.
d. 45. recedite. d. 46. hoc habet. qui subdi-
tos cum asperitate corrigit. d. 45. licet. qui
simpliciores despicit. d. 30. si quis per. d. 45.
vera iustitia. qui vult ante meritum prome-
ueri, vel ordinari. d. 59. si officia. qui pecca-
tum suum in confessione non sincere ma-
nifestat. de pœn. d. 1. §. item taciturnitas.
qui officia aliis debita sibi vsurpat. d. 10.
quoniam. d. 93. diaconi. Nam ad honorata
officia, non qui affectant, sed qui meren-
tur, sunt assumendi. 1. q. 7. per illicitam. §.
seq. d. 40. multi. alioqui malo irrepentium
initio infelix exitus illacrymabit. 1. q. 1.
principatus. & can. nullus. Sic nec habet
meritum obedientia, quam ad obsequen-
dum elationis perpellit libido. 8. q. 1. scien-
dum. superbia hominem in bestiam, vt
Dan. 4. c. Nabuchodonosorem, deprauat.
17. q. 4. miror. Faciamus cum augusto Do-
ctore, dicente lib. contra Secundinum Ma-
nichæum; senti de Augustino, quicquid li-
bet: sola me in oculis Dei conscientia non
accuset. 11. q. 3. senti. humilitas ficta, non fi-
cta *Superbia* est. 8. q. 1. in scripturis. fin.